

Įprastai Panevėžio pašonėje esantis Bistrampolio dvaras gegužės mėnesį alsuodavo šventinėmis nuotaikomis - kasmet tuo pačiu metu istoriniame dvare vyksta tradicija tapęs festivalis. Ir nors šimet visuotinis karantinas kiek pakoregavo planus, laužyti tradicijų organizatoriai neketina - kviečia XVIII-ąjį festivalį sutikti drive-in ir fly-in kino bei muzikos seansuose dvaro aerodrome.

Jau gegužės 8-10 dienomis dvaro aerodromas taps kino bei muzikos sale po atviru dangumi. Per savaitgalį bus parodyta net 13 kino filmų, kasdien lankytojams skambės ir projekto „Lietuvos balsas“ laureato Lauryno Sičiūno atliekamos lietuviškos dainos.

Dvaro valdytojas, kunigas Rimantas Gudelis pasakoja, jog vieną kino seansą mobiliame, ant sunkvežimio įmontuotame ekrane, galės stebėti apie 60-80 automobilių. Iš viso aerodrome vienu metu gali tilpti arti keturių šimtų mašinų. Norintiems mėgautis kokybišku garsu lankytojams prireiks tik susireguliuoti radijo bangas, o muzikinių pasirodymų metu akis nukreipti į skrydžių valdymo balkoną.

Duoklė istorijai

Šių metų festivalį lydi romėnų filosofo Cicerono žodžiai: „Historia est magistra vitae“ (liet. Istorija yra gyvenimo mokytoja). Todėl didžiausias dėmesys bus skirtas istoriniams filmams.

Jau kurį laiką Bistrampolio dvaras bendradarbiauja su žymiu lenkų režisieriumi, dvaro statytojo Karolio Bistramo provaikaičiu Tadeušu Bistramu, sukūrusiu ne vieną istorinį filmą. Festivalio metu bus parodyti du šio režisieriaus ir Bistrampolio dvaro bendros kūrybos filmai.

Pirmasis, 2016 metais sukurtas dokumentinis filmas „Lietuviški „Tvano“ keliai“, menantis 1655 metų įvykius, kada Lietuva buvo okupuota švedų ir rusų, o mūsų krašto Laudos bajorai sukilo, vedė pirmuosius būrius, kurie ir pradėjo LDK išvadavimą. Šis filmas sukurtas pagal lenkų rašytojo Henriko Senkevičiaus romaną „Tvanas“. Būtent Bistrampolio dvare H. Senkevičius rašė šį vieną iš garsiausių savo kūrinių.

Pastarasis filmas iki šiol dar nebuvo pasiekęs plačiosios auditorijos, tad festivalio lankytojams bus suteikta išskirtinė proga jį pamatyti *drive-in* seansų metu.

Antrasis režisieriaus darbas – praėjusiais metais sukurtas dokumentinis filmas „Paberžė – nepaklusniųjų lizdas“. Jame pasakojama apie du nestandartinius dvasininkus – A. Mackevičių ir Tėvą Stanislovą, – kurie įėjo tiek į lietuvių, tiek į lenkų istorijos puslapius.

Neatsitiktinai vienu iš festivalio filmų pasirinktas ir skausmingą lietuvių istoriją menantis „Tarp pilkų debesų“. Kunigas R. Gudelis jau šešerius metus kartu su bendraminčiais tvarko lietuvių tremtinių kapus Sibire: Irkutsko, Novosibirsko, Buriatijos srityse.

Dvaro valdytojas pasakoja vedamų ekskursijų metu pastebintis lietuvių istorinių žinių spragas.

„Jų metu dažniausiai išgirstu du pagrindinius klausimus: „Kas čia buvo kolūkio laikais?“ ir „Ar tikrai dvaro savininkas – kunigas?“. Kas vyko anksčiau ar kas tas Henrikas Sinkevičius – lietuvis sunkiai įsimena. Todėl šio festivalio vienas iš tikslų ir yra priminti, jog istorija – mūsų gyvenimo mokytoja“, – sako R. Gudelis.

Tikslas – įkvėpti vilties

Kol didžioji dalis kultūros įstaigų ar turistinių objektų karantino metu išgyvena tikrą stagnaciją, Bistrampolio dvaras išlieka veiksnus – rengia *drive-in* ir *fly-in* mišias, jas transliuoja socialinėje erdvėje.

R.Gudelis šypteli, jog dėl tokio aktyvumo reikėtų kaltinti Čikagos universitetą, kuriame studijavo praktinę teologiją. Iš įvairių pasaulio kraštų atvykusiems dvasininkams buvo pasakojama ir apie tai, kaip elgtis kritinių situacijų metu.

R.Gudelio kursas buvo tarptautinis, studentai buvo atvykę iš Indijos, Ganos, Naujosios Zelandijos, Nigerijos ir kitų šalių.

„Vykstant paskaitoms apie apartheidas ar chuntas galvodavau, jog informacija skirta visiems likusiems, bet ne man. Lygiai taip pat ir apie pandemijas – atrodė, kad tokios žinios lietuvių dvasininkui yra visai nereikalingos, buvau įsitikinęs, jog Lietuvoje tokios situacijos niekada nebus“, – pasakoja.

Tačiau praėjus penkiolikai metų po doktorantūros studijų, R. Gudeliui, kaip sako pats, prireikė pakelti vadovėlį.

„Mokslai jame paprasti: dvasininkas gali arba gyventi su bendruomene rezignacijoje, ką nemaža dalis dvasininkų ir darė, arba duoti žmonėms vilties. Todėl pasirinkau būti socialiai aktyviu – net ir Vatikanas skelbė rekomendacijas, kuriose kvietė stengtis informacinėmis priemonėmis pasiekti kuo daugiau savo parapijiečių“.

Kunigas sako žinojęs, jog didžioji dalis jo parapijiečių, nors ir yra vyresnio amžiaus, naudojami kompiuteriu, socialiniais tinklais, todėl netrukus mišias jis ėmęs transliuoti

socialinėje erdvėje.

Dvasininkas pastebi, kokios galingos ir reikalingos šiuo nelengvu etapu yra susisiekimą priemonės, technologijos.

„Buriatijos lietuviai rašo, jog dėl karantino taip pat negali lankytis bažnyčioje, todėl Bistrampolio aerodrome laikomos mišios – vienintelės, kurias jie stebės vietos laiku.“

Palaikymo žinučių R. Gudelis sulaukia ir iš Čikagos, Market Park parapijos – vietos lietuviai taip pat jungiasi bendrai, kunigo virtualiai laikomai maldai.

Sušvelninus karantino sąlygas, paminėti Atvelykį, tikintieji buvo sukviesti į pirmąsias *drive-in* pamaldas.

„Kartu su karinių oro pajėgų kapelionu, kunigu Virginijumi Veilentu sugalvojome, jog galime sukviesti į gyvas pamaldas aerodrome. Pirmąją kartą atvyko maždaug 100 automobilių, o dar kitą sekmadienį – apie 120 automobilių, atskrido 8 orlaiviai.“

Visą pasaulį sudrebinęs koronaviruso protrūkis paskatino Bistrampolio dvaro valdytoją imtis ir kitų socialinių akcijų, pavyzdžiui, vietoje netoli dvaro esančio reklaminio stendo, išdygo sveikinimas sunkvežimių vairuotojams. Masyviame plakate aštuoniomis kalbomis parašytas žodis „ačiū“ ir padėka anglų kalba: „Thank you truck drivers for keeping our countries going“ (liet. „Ačiū, sunkvežimių vairuotojai, kad padedate mūsų šalims judėti į priekį“).

